

نام و نام خانوادگی: .....
 مقطع و رشته: دوازدهم کلیه رشته‌ها
 نام پدر: .....
 شماره داوطلب: .....
 تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۴ تهران
 دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد دوره دوم رسالت
آزمون پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

نام درس: فارسی
 تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۰/۱۵
 ساعت امتحان: ۰۸:۰۰ صبح / عصر
 مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

نام دبیر:	تاریخ و امضاء:	نمره به عدد:	نمره به حروف:	محل مهر و امضاء مدیر
		نمره به عدد:	نمره به حروف:	
نام:	سوالات	نمره به عدد:	نمره به حروف:	
۱	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژگان و ترکیبات مشخص شده را بنویسید. ۱-۱- آدمی به هر جایی رود گمان می کند به <u>غایت القصوای</u> مقصود خود رسیده است. ۱-۲- عاشق بادا، که عشق خوش <u>سودایی</u> است. ۱-۳- سینه <u>خواهم شرحه شرحه</u> از فراق ۱-۴- اطفال شاخ را به <u>قدوم</u> موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده			
۱	۲ در عبارات و ابیات زیر چهار غلط املایی را یافته، صورت درست هر کدام را بنویسید. ۲-۱- دشمن عن غریب است که توی این دشت وسیع عملیات کند. ۲-۲- چون بارها بیازمود و حاصلی ندید، فروگذاشت. ۲-۳- از آن است که ماورا الطبیعه را در کویر به چشم می توان دید. ۲-۴- بگرای چو اژدهای گرزه بخروش چو شرذده شیر ارغند ۲-۵- باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.			
۰/۵	۳ درباره ی تفاوت معنایی واژه ی "همت" در هر یک از ابیات زیر توضیح دهید. ۳-۱- دریا و کوه در ره و من خسته و ضعیف ای خضر پی خجسته مدد کن به همتم ۳-۲- که باران وی در بهاران بود نه چون همت شهریاران بود			
۰/۵	۴ با توجه به معنی هر بیت یا عبارت، کدام یک از واژگان "هم آوا" درست است؟ ۴-۱- نتون وصف تو گفتن که تو در فهم ننگی نتوان «شبه-شبح» تو گفتن که تو در وهم نیایی ۴-۲- اگر چه مستی عشقم خراب کرد ولی «اثاث-اساس» هستی من زان خراب آباد است			
۱	۵ با توجه به بیت "ای مشت زمین بر آسمان شو بر وی بنواز ضربتی چند" به پرسش های زیر پاسخ دهید. ۵-۱- معنی و نوع فعل "شو" را تعیین کنید. ۵-۲- یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی پیدا کرده، بنویسید. ۵-۳- رابطه معنایی میان واژه های "زمین" و "آسمان" را مشخص کنید.			
۱	۶ در بیت "هر کسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من" ۶-۱- جمله اول چند جزئی است؟ اجزای آن را تعیین کنید.			
صفحه ۱ از ۴				

۱	<p>۷ با توجه به عبارت "روحم در ایل ماند، میان آن دو کوه سبز و سفید"</p> <p>۷-۱- فعل محذوف و نوع حذف را تعیین کنید.</p> <p>۷-۲- ضمیر "م" دارای چه نقش دستوری است؟</p>
۱	<p>۸ با توجه به عبارت زیر اجزای گروه اسمی "چند حلقه چاه عمیق" را مشخص کرده، با نمودار پیکانی نشان دهید.</p> <p>«تا امسال که رفتم دیگر سر به آسمان بر نکردم و همه چشم در زمین که این جا می توان چند حلقه چاه عمیق زد و...»</p>
۱/۵	<p>۹ قلمرو ادبی (۵نمره)</p> <p>با توجه به بیت " محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت / مست گفت ای دوست این پیراهن است افسار نیست" به پرسش های زیر پاسخ دهید.</p> <p>۹-۱- اگر این بیت سرآغاز یک شعر ده بیتی باشد، در چه قالبی سروده شده است؟ چرا؟</p> <p>۹-۲- طنز موجود در بیت را توضیح دهید.</p> <p>۹-۳- " و " " د " ؟</p>
۱	<p>۱۰ آرایه های بارز و برجسته هر بیت را با توجه به آرایه های داخل کمانک تعیین کنید. ضمناً یک آرایه داخل کمانک اضافی است.</p> <p>«حسن تعلیل-تلمیح-تضمین-ایهام-اسلوب معادله»</p> <p>۱۰-۱- با محتسبم عیب مگویند که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است</p> <p>۱۰-۲- عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را سیل یکسان می کند پست و بلند راه را</p> <p>۱۰-۳- تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دلبند</p> <p>۱۰-۴- عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ک د</p>
۰/۵	<p>۱۱ هر یک از آثار زیر از کیست؟</p> <p>۱۱-۱- مثل درخت در شب باران</p> <p>۱۱-۲- بخارای من ایل من</p>

۰/۵	<p>۱۲ در بیت "هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت" شاعر با تکرار واژه های "کم و بیش" به جز آرایه تکرار، چه آرایه دیگری پدید آورده است؟ توضیح دهید.</p>
۱/۵	<p>۱۳ شعر حفظی</p> <p>۱۳-۱ سه بیت آغازین غزل "صبح ستاره باران" را بنویسید.</p> <p>۱۳-۲ ابیات زیر را کامل کنید.</p> <p>الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ..... ب) ..... بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی</p> <p>۱۳-۳ کلمات زیر، کلمات نا مرتب یک بیت است، آن ها را مرتب کنید.</p> <p>ای-ادیب-شوی-مکتب-که-هان-پسر-پدر-حقایق-روزی-پیش-بکوش-در-عشق</p>
<p>(۴)</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۰/۷۵</p>	<p>۱۴ قلمرو فکری (۸نمره)</p> <p>هر یک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان امروزی معنی کنید.</p> <p>۱۴-۱ گمان بردی همان روشنایی است؛ قصدی نپیوستی.</p> <p>۱۴-۲ خط از کرانه رود تیبر می خوانند.</p> <p>۱۴-۳ حیات از عشق می شناس و ممت بی عشق می یاب.</p> <p>۱۴-۴ گفت: در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست.</p> <p>۱۴-۵ فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش بنمایید که هر کس نکند مثل من است</p> <p>۱۴-۶ زین بی خردان سفله بستان داد دل مردم خردمند</p> <p>۱۴-۷ یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده و در بحر مکاشفت مستغرق شده.</p> <p>۱۴-۸ هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی روزی است روزش دیر شد</p>
۰/۷۵	<p>۱۵ با توجه به بیت "پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان شنو یکی پند" به پرسش‌های مطرح شده پاسخ دهید.</p> <p>۱۵-۱ "آتش" استعاره از چیست؟</p> <p>۱۵-۲ منظور از "سوخته جان" کیست؟</p> <p>۱۵-۳ منظور از "یکی پند" چه پندی است؟</p>
صفحه ۳ از ۴	

۰/۲۵	۱۶	مصراع دوم بیت "همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو بپوشی همه بیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی" با کدام آیه قرآن ارتباط مفهومی دارد؟
۰/۵	۱۷	با توجه به عبارت "ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که هم چون این شیعه گمنام و غریبش در کنار آن مدینه پلید و در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست..." ۱-۱۷- منظور از "این شیعه گمنام" کیست؟ ۲-۱۷- منظور نویسنده از "مدینه پلید" چیست؟
۰/۵	۱۸	مفهوم هر یک از ابیات زیر را بنویسید. ۱-۱۸- در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت ۲-۱۸- این مدعیان در طلبش بی خبران اند کان را که خبر شد خبری باز نیامد
۰/۵	۱۹	در بیت "آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است" ۱-۱۹- به کدام رویدادهای تاریخی اشاره شده است؟ ۲-۱۹- منظور از "آن کس" کیست؟
۰/۵	۲۰	هر یک از عبارات زیر با کدام بیت مفهوم مشترک دارد؟ (یک بیت اضافی است) ۱-۲۰- واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب که: ما عرفناک حق معرفتک ۲-۲۰- در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند و خود را ایثار عشق کند. ۳-۲۰- تو به عزّت نه قدم در کوی دوست تا که ره یابی تو در پهلوی دوست ۴-۲۰- من که هر آن چه داشتم اول ره گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو ۵-۲۰- هیچ نقّاش نمی بیند که نقشی بر کند وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای
۰/۵	۲۱	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. ۱-۲۱- آتش است این نای بانگ و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد ۲-۲۱- هر آن که در این حلقه نیست زنده به عشق بر او نمرده به فتوای من نماز کنید
۰/۵	۲۲	شاعر در بیت "پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند دیوار زندگی را زین گونه یادگاران" به کدام ویژگی "عشق" اشاره کرده است؟ سرھاتان پر اندیشه و آگاهی دلھاتان پر موسیقی و احساس

۱۴-

۱-۱۴ - گمان می کرد همان روشنی و نور است و اندام نمی کرد.

۲-۱۴ - از ایالتها (م) پیروی و اطاعت می کردند.

۳-۱۴ - زندگی به عشق و استقامت و نبودن عشق به سزای مرگ است.

۴-۱۴ - مسرت گویت؛ کلاه نداشتن محبت و علم نسبت انسان باید عقل راسته باشد.

۵-۱۴ - ای هم وطنان برای آزادی خود کاری کرده و راه چاره ای پیدا کنید زیرا هر کس به فکر آزادی خود نباشد مانند من زندانی و اسیر است.

۶-۱۴ - ای رفیقان حق این مردم را با رانگه و از این خاکمان نادان و بیست و فرد ما به بگیر.

۷-۱۴ - یکی از عارفان در گفتار عارفانه فرموده و مذکور و عذوق در ریای کشف هفتاد الهی بود.

۸-۱۴ - تنها ماضی ریای حق (عارف کامل و عاشق حقیقی) است که از غوطه خوردن در آب عشق و معرفت سرخی شود و هر کس از عشق بی بهره باشد روزگارش تباہ و پهلوره و گشته شده و ملال آور می شود.

۱۵- ۱-۱۵ - سوز و گداز درونی چشم و کمر افش ۲-۱۵ - شاعر (محمد تقی بهار) ۳-۱۵ - نهدی است که در بیت با این معنی بر این صورت اشاره می کند که اگر این سوز و گداز در چشم درونی را بچکان کنی تو را نابودی کند زیرا این چشم را کفر از خود را از کفار کن

۱۶ - با این $\leftarrow$ لغز من تشاء و تذلل من تشاء

۱۷ - ۱-۱۷ $\leftarrow$ دکتر علی شریعتی ۲-۱۷ - مظهر کوفه

۱۸ - ای نابودی یک کشور و جامعه وابسته به نداشتن انسان های متفکر و اندکمند و حیات و بقای آن وابسته به وجود آنان است.

۸-۲ - می از غایب، یا کباری و سلوک عاشقان حقیقی در مقابل ادعا و سردردهای عاشقان دروغین که هیچ آگاهی از معنوی ندارند.

۱۹ - ۱-۱۹ $\leftarrow$ ربور ممدون امیر مسلمان توسط سلطان و شستن بر تخت مسلمان حکومت کردن به جای او - می توپ بسته شدن مجلس شورای ملی در روز ۲۲ محمد علی شاه قاجار در حالی که همان مجلس لو را به یادشاهی انتخاب کرده بود.

۱۹-۲ $\leftarrow$ محمد علی شاه قاجار

۲۰ - ۲۰-۱ با ۲۰-۵ - (واصفان حلیه - با بیت هیچ لغزشت ده)

۲۰-۲ با ۲۰-۴ - (در عشق قدم ده - با بیت من که هر ده)

۲۱ - عشق زندگی بخش است و نبود عشق مساوی با مرگ است

۲۲ - به ازلی بودن عشق اشاره دارد.

توجه $\leftarrow$ به اینجای مذکور به عنوان نمونه است و دیگری است که همین پاسخ ها در صورتی که با اولیایان یا سرکشیات، تکدیاریات و حمله نهدی رنگی گفته شود، پاسخ در صحت کسوف می شود.

پیروز با سکه